

Til	Dato	Vår referanse
Utenriksminister Anniken Huitfeldt Utviklingsminister Anne Beathe Tvinningreim Epost: postmottak@mfa.no	01.02.2022	ØH/CH/GO

INNSPILL TIL ARBEIDET MED STATSBUDDSJETTET 2023

De siste to årene har for alvor vist verdien av at Norge er et digitalt land. Vår digitale infrastruktur har vært avgjørende for å håndtere koronapandemien rent helsemessig, men ikke minst avgjørende for både overlevelse og suksess for mange bedrifter og dermed for arbeidsplasser og til syvende og sist også statsfinansene. Rask utbetaling av ulike støtteordninger til de som er rammet har kunnet skje fordi vi allerede har ferdige og velfungerende digitale løsninger. Andre mindre digitaliserte land har slitt betydelig mer enn Norge.

Erfaringene fra de siste årene har også gjort det tydelig at vi må fortsette arbeidet med digital opprustning på alle felt og samfunnsområder. Behovet er stort, både når det gjelder å gi alle lik tilgang på digital infrastruktur, sørge for tilstrekkelig digital kompetanse i norske bedrifter og i offentlige etater, omstille og fornye offentlig sektor, utnytte potensialet som ligger i e-helse, sikre oss mot cyberangrep og ikke minst når det gjelder grønn omstilling av Norge for å nå viktige klimamål i 2030 og 2050. Utvikling og implementering av ny teknologi vil være helt avgjørende på alle områder, og ikke minst en viktig forutsetning for regjeringens eget program for industri 4.0.

I et globalt perspektiv er satsingen på digitalisering enda viktigere. Utbygging av sikker infrastruktur, globalt samarbeid knyttet til digital sikkerhet og kompetanseoverføring mellom rike og fattige land vil alle kunne bidra til økt demokrati, større rettferdighet og likere spilleregler.

Når regjeringen nå er i ferd med å starte det viktige arbeidet med statsbudsjettet for 2023 vil IKT-Norge tillate seg å komme med noen innspill og forslag i innenfor utenriksdepartementets budsjettområde som kan bidra til at disse målene kan nås.

Vi vil spesielt peke på tre konkrete tiltak:

- 1) Opprette et "digitalisering for utvikling"-program innenfor norsk bistand
- 2) Bruke plassen i FNs Sikkerhetsråd til å øke den digitale sikkerheten
- 3) Styrke og samordne virkemidlene for eksport og næringsfremme, spesielt knyttet til eksport av digitale tjenester.

Digitalisering for utvikling

Fattigdomsutfordringer kan bare løses i samarbeid med næringslivet. IKT-Norge mener det har vært en for svak satsing på næringsutvikling i bistand gjennom flere år. Når totalbudsjettet for bistand har økt, mener vi det både er uheldig og uforståelig at andelen som går til næringsutvikling reduseres. Norge har et stort potensiale i å kombinere bistand og næringsutvikling, og spesielt næringsutvikling med utgangspunkt i nye næringer og ny teknologi.

Innovasjon og entreprenørskap er de viktigste driverne for økonomisk utvikling i alle land. Ved å satse på teknologi i Norges utviklingsarbeid, kan vi bidra til å tette et akutt behov og løfte lokalt entreprenørskap og jobbskaping. Dette må gjenspeiles bedre i norsk bistandspolitikk

IKT-Norge mener derfor at Norge bør utvikle et eget bistandsprogram "Digitalisering for utvikling" etter modell av det nå avsluttede programmet "Olje for utvikling" (Ofu) eller "Energi for utvikling", som regjeringen vil gjøre til en ny hovedsatsing. På samme måte som Ofu bør det nye programmet være et etterspørselsdrevet program for å bistå samarbeidsland med å bygge ut digital infrastruktur og digitale løsninger mellom det offentlige, næringsliv og innbyggere og eksportere løsninger f.eks. innen frigjørende teknologier. På samme måte som med Ofu, har Norge mange og gode erfaringer med digitalisering som kan overføres til andre land. I motsetning til Ofu vil et slikt program i tillegg til å bidra til verdiskaping og demokrati også være et viktig virkemiddel i en grønn omstilling og for å redusere utslipp globalt. Vi deltar gjerne i en nærmere dialog om hvordan et slikt program kan konkretiseres.

Samarbeid om digital sikkerhet

Vi utsettes for stadig mer alvorlige og mer hyppige cyberangrep. Eksemplene er mange, men bare den siste tiden har vi alvorlige hendelse knyttet til Amedia, Choice Hotels, Stortinget og en rekke norske kommuner med Østre Toten som det mest alvorlige tilfellet. I PSTs [Nasjonal trusselvurdering 2021](#) ble trusler i digitale rom trukket fram som en av de mest alvorlige.

Fra et norsk perspektiv er det viktig å se datatsikkerhet i en europeisk kontekst. Som en liten nasjon er vi avhengige av tett samarbeid med EU og et felles europeisk marked. EU er også vårt viktigste marked for eksport av digitale tjenester. Dersom disse ikke er sikre nok, vil dette markedet forvitte. Digital suverenitet er kritisk avhengig av: tilgang til talenter, kritisk infrastruktur, digitalt grenseforsvar og cybersikkerhet. Cyberkriminalitet truer bærebjelkene i det norske demokratiet, offentlige og private institusjoner, økonomien, omdømmet og vår suverenitet. Norge må løfte cybersikkerhet frem i internasjonale fora, og det må rustes kraftig opp innen IKT-sikkerhet i utdanningen.

Norge har vært en pådriver når det gjelder analog fred. Nå må vi ta den samme rollen når det gjelder digital fred. Norge må bruke vår plass i FNs sikkerhetsråd til å fremme internasjonale initiativ som kan bidra økt digital sikkerhet både nasjonalt og globalt.

Eksport

Regjeringsplattformen har ambisiøse mål når det gjelder økt eksport. Eksporten, utenom olje og gass, skal økes med minst 50 prosent. Det er ambisiøse mål som IKT-Norge deler, men vi er ikke helt overbevist om at strategien for å få det til er like ambisiøs eller rett tenkt.

På ti år har verdens mest verdifulle virksomheter gått fra produksjon av varer til produksjon av digitale tjenester. I den samme perioden har verdiskapingen gått fra å være råvarebasert til å være basert på data om og for sluttkunder.

Store, økte potensielle eksportinntekter vil ikke komme fra tradisjonell industri, men fra digitale tjenester der betalingsviljen er stor. Eller for å si det på en annen måte: Data- og programutvikling vil drive den nye økonomien og de nye løsningene, ikke stål og betong. Vi må redefinere Norge som industrinasjon dersom vi skal lykkes med eksportmålene.

IKT-Norge støtter etableringen av Eksportstrategirådet, men det vil bare bli en suksess dersom det er en helhetlig sammenheng mellom Eksportstrategirådets strategier og det øvrige virkemiddelapparat og utenriktjenesten/næringsfremmetiltak under UD. Det må være en sammenheng mellom hvilke næringer og innovasjonsløsninger som stimuleres nasjonalt og målene om økt eksport.

Vi har forståelse for at regjeringen må prioritere mellom mange gode formål på statsbudsjettets utgiftsside, men vil likevel peke på at økt digitalisering både kan gi lavere kostnader og bedre løsninger for innbyggere og næringsliv både i Norge og globalt.

Vi vil også peke på at Hurdalsplattformen slår fast at regjeringen vil legge til rette for at næringslivet har tilgang på god digital kompetanse og infrastruktur og at videreføring av data har gode rammebetingelser i Norge og samtidig øke eksporten med 50 prosent.

Lykke til med det viktige arbeidet med statsbudsjettet for 2023.

Med vennlig hilsen
IKT-Norge

Øyvind Husby
Administrerende direktør
Epost: husby@ikt-norge.no